

SÖDERHAMN—BOLLNÄS KOMMUNIKATIONSLED

JÄRNVÄG - ÅNGBÅT - HÄSTBANA

Kommunikationsleden tillkom för transport av timmer och järnmalm

från Hälsinglands inland till Söderhamns kust för vidare utskeppning

En stor mängd div. varor av allehanda slag forslades efter leden och

bygdens människor fick möjlighet att resa över sockengränserna.

Exponatet visar POSTALA DOKUMENT och bilder från Sveriges märkligaste järnväg och delar av PRIVAT POSTFÖRING "NYA POSTALA UPPTÄCKTER" av mig tidigare publicerat. Se Kartskiss.

Söderhamn-Bollnäs Kommunikationsled.

Från och med Måndagen den 1 Juni 1863 afgår bantåg med passagerare alla dagar utom sön- och helgdagar:

Från Söderhamn kl. 7,30 och 10,45 f. m., 2,30 och 7,30 e. m.
» Bergvik kl. 9 f. m., 12,15, 4 och 9 e. m.

Vid både upp- och nedgående stanna bantågen vid mellanstationerna Berge, Kinsla och Marma, för att aflemna eller emottaga passagerare.

Alla Måndagar, Tisdagar, Thursdagar och Fredagar med undantag af helgdagar, går

Ångbåten "CHRISTIAN" med passagerare:
från Bergvik till Landa kl. 8,45 f. m.
» Landa » Bergvik kl. 10,30 f. m.

Ångbåten "WARPEN" med passagerare:
från Bollnäs till Landa kl. 8,15 f. m.
» Landa » Bollnäs kl. 11,15 f. m.

Biljettförsäljning börjar en half timma och slutar 5 minuter före bantågets och ångbåtarnes afgång.

Gods emottages och utlemnas vid stationerna från kl. 8 till 12 f. m. och från kl. 3 till 6 e. m.

En half timma före hvarje bantågs och ångbåts afgång emottages och expedieras icke fraktkods.

Passageraresgiften öfver Landabanan är endast afsedd att betäcka omkostnaderna för transport af passageraregodset, men icke af passagerarnes personer.

J. A. SÖDERLIND,
Trafikchef.

De stämplat som var avsedda för makulering av färdbiljetter efter kommunikationsleden

Kom även till användning som POSTSTÄMPLAR under tiden 15 sept 1861 – 31 mars 1872

KOMMUNIKATIONSLEDEN SÖDERHAMN – BOLLNÄS

JÄRNVÄG – ÅNGBÅT – HÄSTBANA

Brevklipp 12ö vapen, makulerad med kommunikationsledens biljettstpl. i BERGVIK syns på 1-an i stpl. 27.9 "årtal saknades alltid i biljettstämpeln".

Försändelse befordrad av 2 olika privata postföringslinjer Söderhamn-Bergvik J-v. + Marma-Sandarne J-v. TILL ASKESTA MED POSTVÄSKA Ofrankerade försändelser med not. "10 öre bet." är betydligt ovanligare än de frimärkta

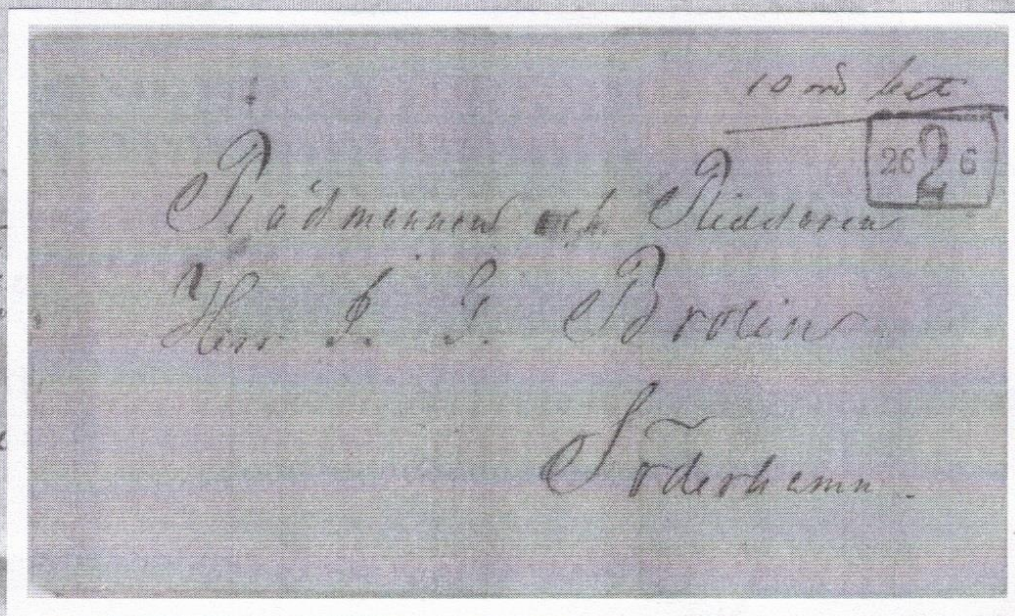
Ofrankerat brev skrivet i Bergvik den 27.11 1863 med bläcknot: 10 öre betalt pr Jernväg fr Bvik = Bergvik

Postverket gick miste om portoavgiften 12 öre men avsändaren tjänade 2 öre på att kommunikationsbol. åtog sig i strid mot KGPS-bestämmelser att befordra brevet

Söndagen d. 26 Juni 1866.

Rådsmannen och Riddaren
Herr L. G. Brodin!

Söderhamn.

BERGVIK biljett/sifferstpl. 26 2 6 +bläcknot. "10 öre bet." till Söderhamn 1866
Sällsynt försändelse med svåra 2-an, se även variant från Söderhamn /nedan

Med sinna Högaaktning
M. Arlén

SÖDERHAMN biljett-stpl. med variant "sluten 2". T.h. Söderhamn "1:an"

Kommunikationsledens FÄRDBILJETTER (Foto)

S. B. K.

Nº

Klass.

18

från
till
för

Utfärdad af

SÖDERHAMNS JERNVÄG

Söderhamn - Bollnäs
Kommunikationsled.

Nº

Klass

18

Fribiljett
från
till
för

FRIBILJETT (ej tidigare känd)

Trafik-chef.

Utfärdad af

Nya postala upptäckter

Åke Persson

" Av mig tidigare publicerat material (markerat 7 – 10) "

Två objekt från den privata kommunikationsleden SÖDERHAMN-BOLLNÄS JÄRNVÄGAR har under lång tid gett mig "huvudbry".

Obj. 1: 5 öre vapen med BILJETT-stämpel.

Obj. 2: Ofrankerat brev med BILJETT-stämpel, utan "10 öre bet".

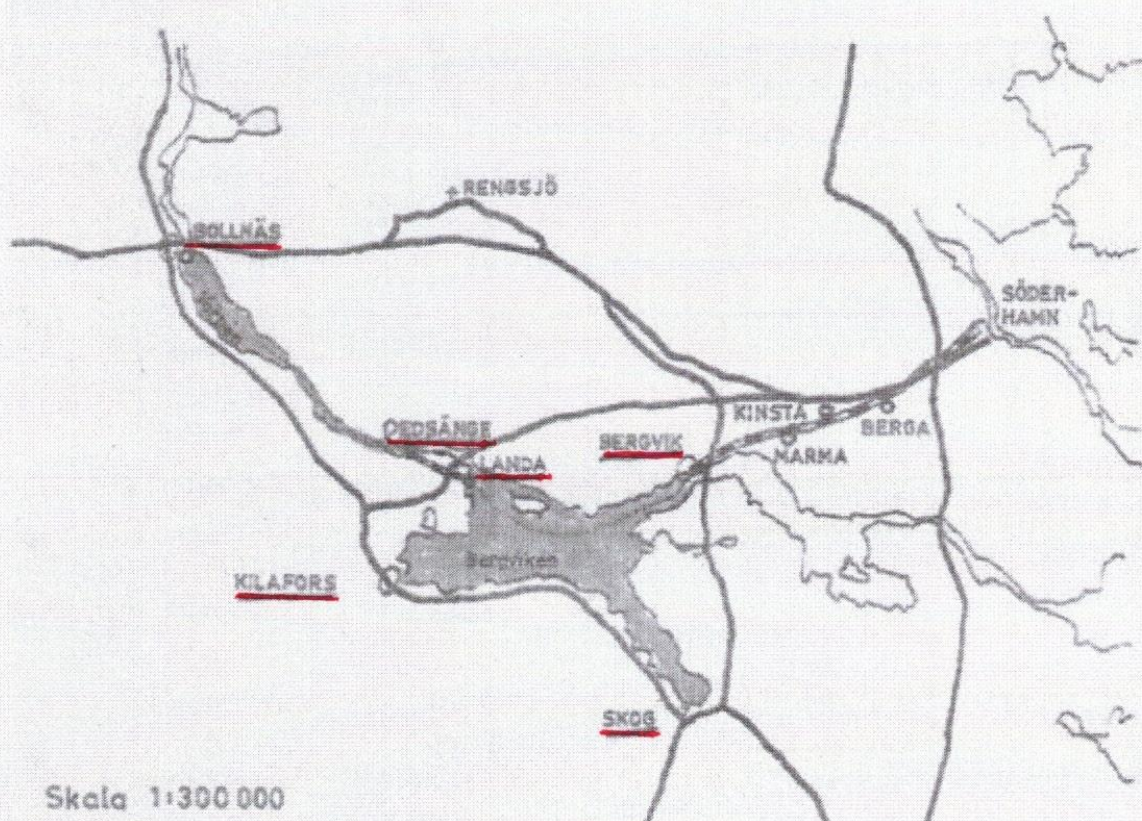
Först en kort historik över en av Sveriges märkligaste järnvägsanläggningar, för märklig var den c:a 5 mil långa sträckan som tog 7 timmar att avverka.

Tillkomsten av leden var behovet av snabbare transporter av sågverkens trävaror och kol samt gruvornas järnmalm, från inland till kust för vidare utskippning till övriga världen.

Transportleden från Bollnäs Ångbåtsstation till Söderhamn bestod av flera mellanliggande stationer och en mycket unik "HÄSTBANA".

Karta över kommunikationsledens sträckning.

Rödmarkerade orter = Ångbåts-stationer

Söderhamn-Bergvik-järnväg, Bergvik-Landa-båt, Landa-Edsånge-hästdragen järnväg, Edsånge-Bollnäs-båt.

Obj. 1: Åter till objekt 1, 5 öre vapen med BILJETT-stämpel (av mig enda kända). Det finns enstaka 12-öringar med BILJETT-stämpel för enkelt brevporto, men till vilken användning kom 5 öre?

NOTIS – AVGIFT 5 öre

Svaret kom från ett 25-sidigt tryckt utskick från Carl, Stockholms slott 1862, Sveriges och Norges, Göthes o Vendels konung. TARA och REGLEMENTE för trafiken på kommunikationsleden mellan Söderhamn och Bollnäs samt mellanliggande stationer.

Efter noggrann genomläsning "spratt jag till" vid sidan 20, där stod att STATIONSBEFÄLET ÄR SKYLDIG ATT MOT AVGIFT AF 5 ÖRE genom lokalpost eller bud lämna skriftlig underrättelse "NOTIS" om att gods ankommit och ej hämtats.

begagnande af sådana platjer icke erläggas.

Om ankomsten till bestämelseorten af det med bantågen eller ångbåtarne befordrade gods är stationsbefälet skyldigt att, mot afgift af 5 öre, antingen genom lokalpost, der sådan finnes, eller genom försändt bud meddela emottagaren skriftlig underrättelse, såvida emottagarens bestad är riktigt uppgifwen och länd, samt belägen inom en åttondels mils afstand från den station, dit godset för hans räkning ankommit och affärdaren icke uttryckligen förklarar sig sådant meddelande icke önska.

Gods skall från den station, till hvilken det med bantåg eller ångbåt ankommit, afhämtas inom 24 timmar efter bantågets eller ångbåtens ankomst, sön- och helgdag dock oräknad. För gods, som utöfver denna tid qvarlemnas å stationen, erlägges den i taxan bestämda magasin- och platsbyra.

Måste tala om att jag blev så överraskad och glad när jag läste "5 ÖRE", blev klarvaken till kl. 03:00 på natten innan jag somnade tillfredsställd att postalt ha löst gåtan med 5-öringen, det är för undertecknad stort att få vara en liten kugge i den postala dokumentationen.

Obj. 2: Ofrankerat brevomslag med BILJETT-stämpel utan tilläggsnotering "10 öre bet." sänt från Bollnäs Station till J.F. Wennström Söderhamn.

TJÄNSTE
Utan avgift
Utan 10 öre bet.

Jhr J. F. Wennström
Söderhamn

från Bollnäs Station

Intern TJÄNSTE-försändelse befordrad efter hela
Kommunikations-ledens ändstationer, av mig 1 k.

N° 421.

A Söderhamn-Bollnäs Kommunikationsled afgår till Bergvik
och för räkning Herr O. Jämsjö Skog

M. O. J.
En quart Gjerding Inus

Vigt.	Betalld.	Allt Betalld.

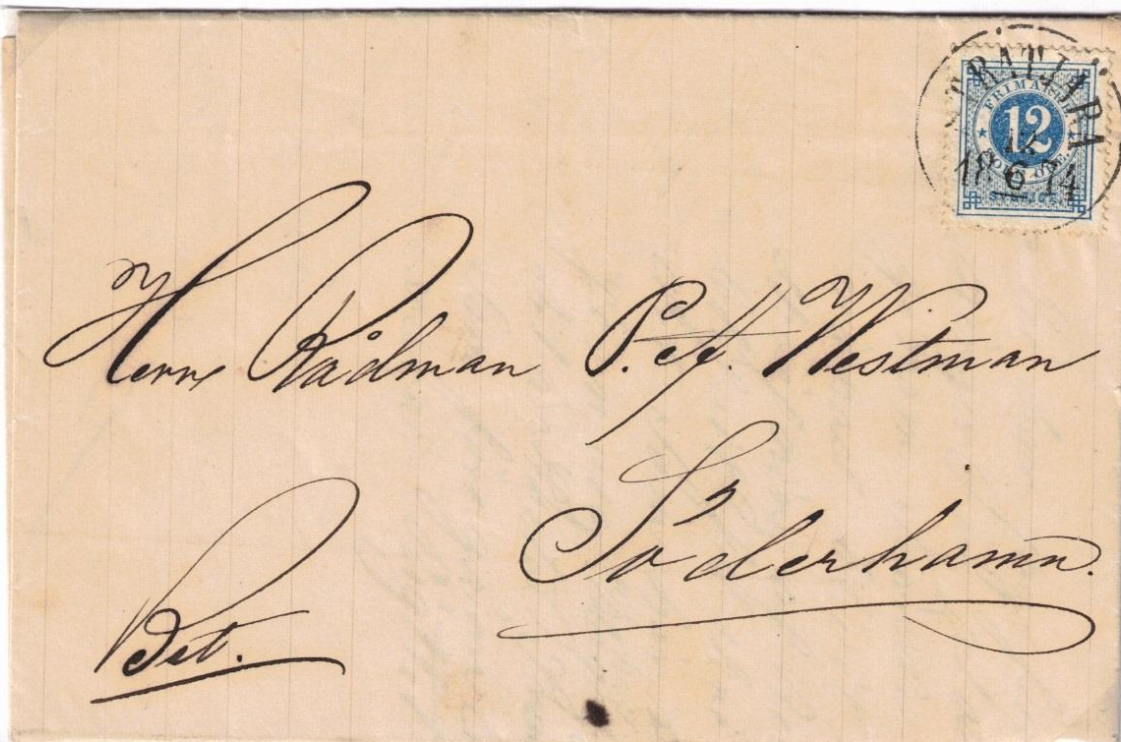
Söderhamn den 31 Aug 1865

L. F. WENNSTRÖM.

Bokförd även i Bergvicks mattlagingsjournal

Åke Persson

10

Blandpost: 12ö. Stråttjärä 12.6 1874 + **PRIVAT POSTFÖRING** á **K-leden**
i **EGEN REGI/se bläcknot. Bet. á Ångbåtsstation i SKOG** fvb. med Ång-
båten BERGVIKEN till Bergvik och vidare med BANTÅG till Söderhamn
Brevet skrivet i Sunnäs Bruk/Skogs socken med bläcknot. Jernvägsbol.
Både SKOG o KILAFORS Ångbåtsstationer saknade Biljett / Siffer -stpl.
men är sällsynta trots avsaknaden av Siffer-stpl. Och not. "10 öre bet"

Skog den 13/7 67.

Hers Kallaremästaren i Söderhamn

H. Hers Kallaremästaren
i Söderhamn
Söderhamnen
&
Askesta

BLÄCKMAKULERING 13/7 PÅ ÅNGBÅTSBREV FRÅN SKOG 1867

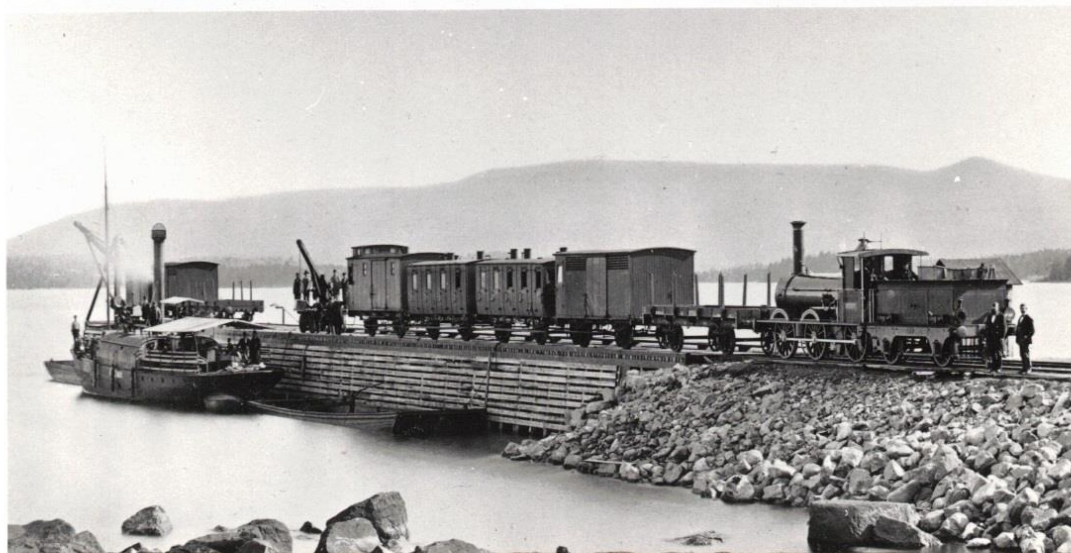
P.g.a. att några Färdbiljetter aldrig trycktes upp från denna ort
tilldelades EJ Skog någon siffer-stpl. Omlastning i Söderhamn

till M.S.J. och ASKESTA SÅGVERKS POSTVÄSKA Sällsynt komb.

all uppfylla mitt löfte med en bekväm
Söderhamns färd med mig
in den nämnda tiden.
Hälsningsfullt
Hans Hansson

FRAKTSEDEL från KILAFORS ÅNGBÅTS-STATION Bruks-Patron Rettig skickar
1 BYTTA SMÖR med ÅNGBÅTEN KIHILAFORS till Bergviks Järnvägsstation för
omlastning/Järnväg för vidare befordran till Rådman Sundh i Söderhamn.

KIHILAFORS ÅNGBÅTS-BRYGGA med Ångbåten "BERGVIKEN"
Stick-spår med Ånglok för lastning/lossning av div. fraktgods

N° 835

Till Bergviks Järnvägs-Station skickas med Ångbåten *Kihlafors*
för vidare befordran till Herr *Rådman P. A. Sundh*
i Söderhamn

1 Bytta smör i innehållande Circa Smör

15 öre att bet.

Bläcknot: 15 öre att bet. i befodringsavgift

Kihlafors Bruk den

26 Oct. 1871.

G. Lindman.

C. A. Retter

Fraktsedel.

För befordran såsom *ilgods* denna dag med bantåget n:r *2* till järnvägsstationen
i *Söderhamn* och för utlemnande till postanstalten derstädes öfver-
lemnas härjemte följande postkollis, nemligen:

postpås till *Söderhamn*
d:o »
d:o »
d:o »

Postanstalten i den

Paul

afsändande posttjenstemannens namn.

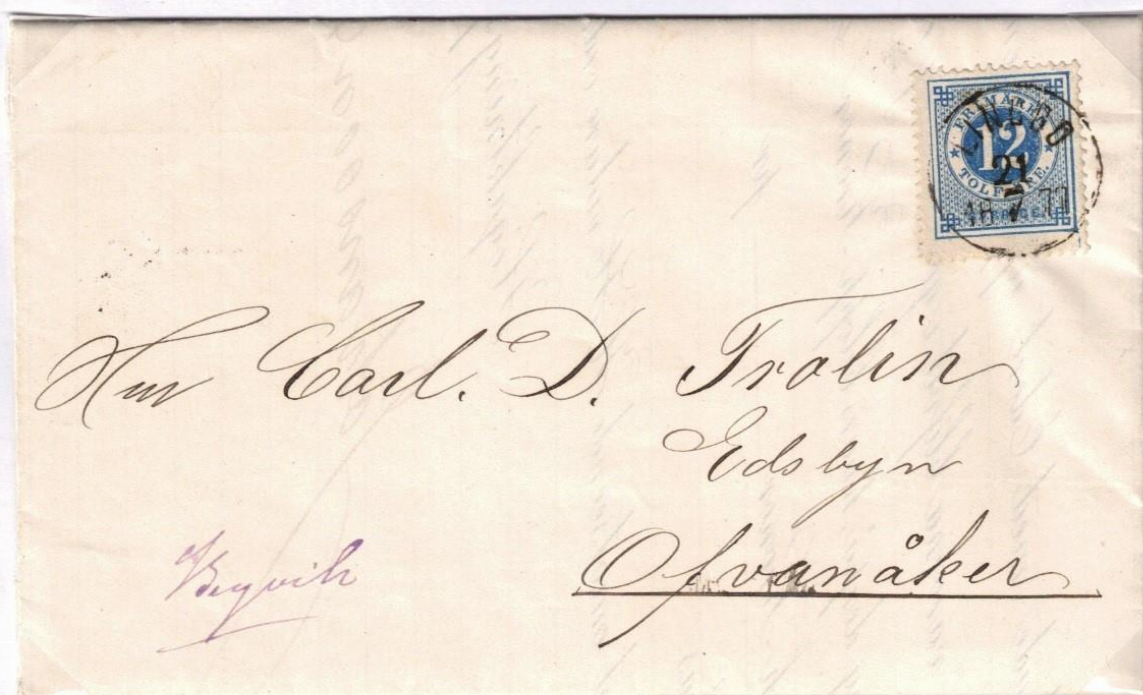
Ofvan specificerade kollis ilgods äro till befordran med nämnda tåg emottagna
under erinran att transporten verkställles i enlighet med gällande reglemente. Jernvägs-
(Blankett n:r 129.)
Maj 1873.

Ångbåten "SÖDERHAMN" till / via Järnvägsbolaget f.v.b.
efter Kommunikationsleden Söderhamn-Bollnäs Järnväg

med Ångaren Söderhamn till Jernvägsbolaget f.v.b.

Brev från Stockholm Bläcknot: Ångaren Söderhamn till JERNVÄGSBOLAGET
Ledstpl. GEFLE 29.5 1875 f.v.b. med den privata MARMA-SANDARNE Jernväg
Ma.S.J. medföljande SÅGVERKETS POSTVÄSKA till Askesta Ovanl. postgång

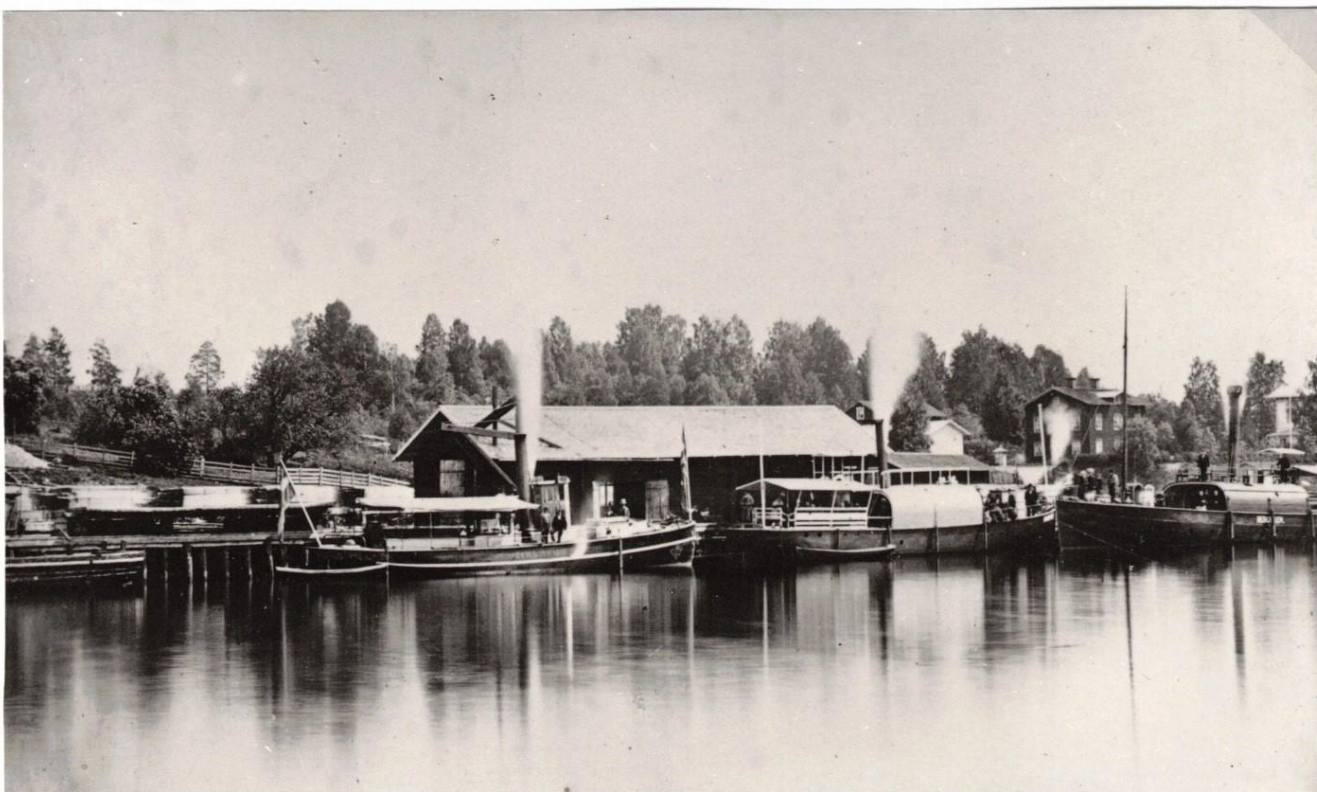

Från LINGBO gjuteri 21.7 1877 Bläcknot/Forman till SKOG därifrån se frams.-
not/BERGVIK Ångbåt via "LANDA HÄSTBANA" till Bollnäs/Ångbåten WARPEN
fvb. till Ofvanåker. J-v.station Lingbo öppnades för trafik 1.11-77, 3 mån.se-
nare, då mycket lämpligare med järnvägs-transport hela sträckan till Bollnäs.
Dokumentationsförsändelse/transport före/efter N.Stambanans framdrag.

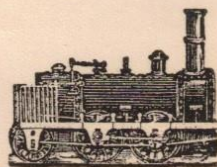
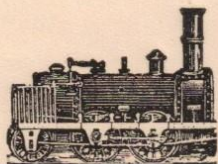
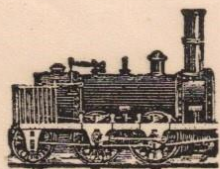
Innan KGPS Postkontor BERGVIK öppnades 1.4 1872 var KOMMUNIKATIONS-
ledens " BERGVIK STATION " en stor knutpunkt där Ångbåtarna lade till och
järnvägen tog vid mot ändstationen Söderhamn

Bergviks hamn, Sjö-och Järnvägsstation med uppläggningsplats för div. fraktgods
Lok med fullastade vagnar på väg från ångbåtsbryggan mot ändstationen Söderhamn
Till vänster Biljett / Klareringskiosk för gods

Bergviks hamn med Ångbåtarna KIHlafors, Warpen och Bergviken

Extra-Tour

å Söderhamn-Bollnäs Kommunikationsled

Onsdagen den 9:de Oktober 1872, då

Ångaren "Bergviken" afgår

från Bergvik till Landa vid Bergviken kl. 9 f. m.

„ Landa vid Bergviken till Bergvik kl. 10,30 f. m.

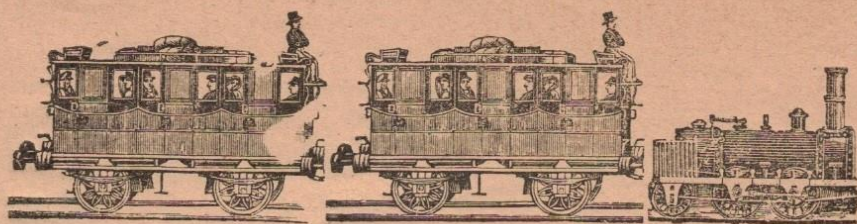
samt Ångaren "Warpen"

från Landa vid Warpen till Bollnäs kl. 11,15 f. m.

Söderhamn den 27 Sept. 1872.

(735)

Hj. Ljungh.

L u s t - t u r e r.

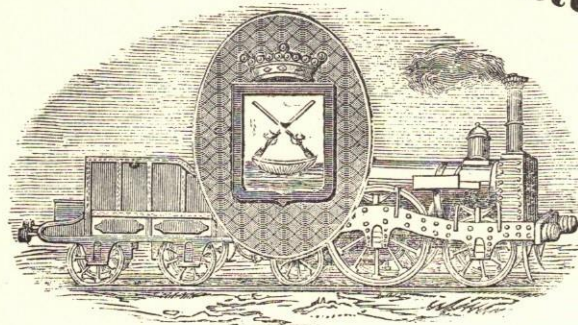
För att bereda resp. allmänheten tillfälle bewista den till Annandag Pingst, d. 6 instundande Juni, härstädes utlysta Concert, afgå bantåg med passagerare samma dag:

från Söderhamn kl. 7,30 f. m., 12,30 och 7,30 e. m.

„ Bergwik kl. 8,45 f. m., 2 och 8,45 e. m.

Wid mellanstationerna blir wanligt uppehåll.

Söderhamn den 27 Maj 1870.

Löcherhamns Lov

som för Femhundra Aktier eller Femtio Tusen

*Riksdaler Riksmynt ingått i SÖDERHAMNS JERNVÄGS
AKTIE-BOLAG, hvilket är beräknadt för en teckningssumma af EN MILLION
RIKSDALER RIKSMYNT, varder härmed af undertecknade, i egenskap af*

SÖDERHAMNS JERNVÄG. Konduktörs-Rapport.

Förare G. Sjgren

Eldare G. Reynman

uppgående Gachs

tâg No 1

dag den 22 1873 Lok. № 1

Stationer

Heinrich v. S. Proke für S. k. Majestät
Friedrich den 2. Juni 1887.

TILL

GUSTAF COLLIN.

1942	Jan.	22	Mon. delay for 14. pers ~ 5.75		80. 50.
			6 l. mai. Dominican		36.
			3 l. cherry		15.
			1 1/2 tortois		7. 50.
			6 l. Ch. angays		48.
			3 l. two Ashi letters		3. 75.
			14. Koffe		3. 50.
			1. Nunch		7.
			1 1/4. Cognac		8.
			4 7/8. beebled Punch		11. 25.
			12. 7c Vinos		3.
			12. Cigars		2. 40.
			5amped for 8 pers.		16.
			16 1/2. Ole 1/2 longish		2. 10.
			8. Koffe		2.
			1. Splendi		2.
			ch. Keping		248.
			ch. Keping		5. →
			ch. Keping		253.
			ch. Keping		8.
			ch. Keping		261.

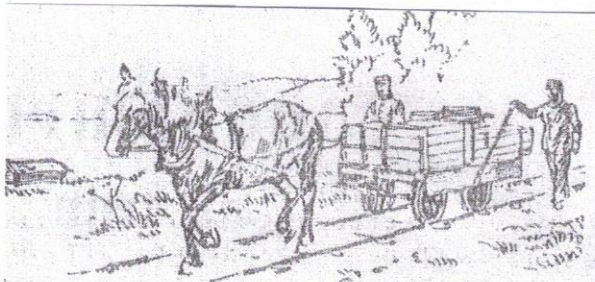
Anmärkningar:

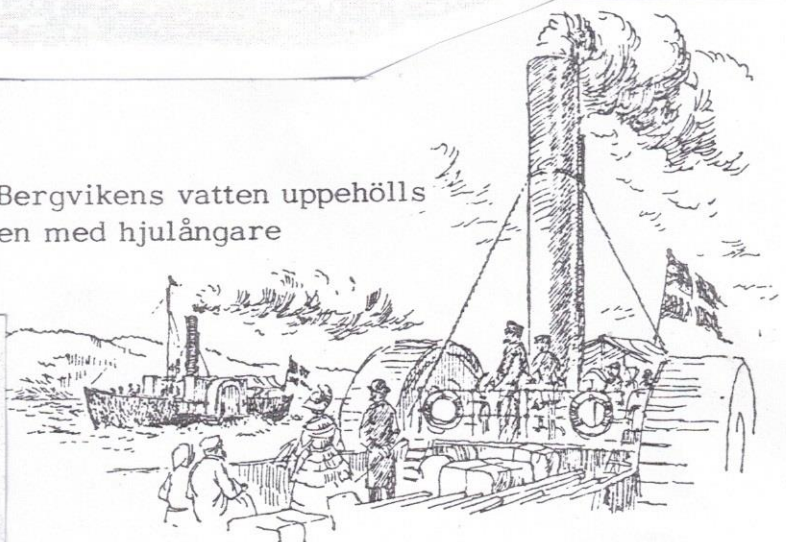
Väggmålning i Landabanans stationshus "Landa Öfre" gjord av Birgitta Hansson 1997. Föreställer när Oscar II den 16 juni 1873 åkte "Landa hästbana" på sin väg till Trondheim för att krönas. Denna unika järnväg var i bruk 1861-1878 som en länk mellan sjöarna Bergviken och Varpen på kommunikationsleden Söderhamn-Bollnäs.

Landabanan i Segersta är nu återuppbyggd som museijärnväg där vagnarna dras med lok.

Över Bergvikens vatten uppehölls trafiken med hjulångare

Hästbanan Landa - Edsänge

Teckningar: Connie Dellkrantz